

Faktaark – Bidrag til håndtering af samspilsproblemet

6. februar 2018

Udbetalinger fra pensionsordninger med fradrags- eller bortseelsesret bliver ikke blot indkomstbeskattet, men indgår også i grundlaget for aftrapning af offentlige pensionsydelser. Sidstnævnte er kilden til, at mange har begrænset privatøkonomisk tilskyndelse til pensionsopsparing sammenlignet med opsparing uden for pensionssystemet – det såkaldte samspilsproblem. Sammenligningen af de to opsparingsformer afhænger dog også af fradragsværdien af pensionsindbetalinger (inkl. eventuel aftrapning af offentlige ydelser) på indbetalingstidspunktet og den forholdsvis lave pensionsafkastbeskatning (PAL-skat). *Aftale om Lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger* bidrager til at håndtere samspilsproblemet ved at øge fradragsværdien af pensionsindbetalinger.

For det første indføres et nyt ligningsmæssigt fradrag for pensionsindbetalinger med fradrags- eller bortseelsesret (inkl. ATP-bidrag) på op til 70.000 kr. årligt opgjort efter arbejdsmarkedsbidrag. Frem til det 15. indkomstår før egen folkepensionsalder udgør fradraget 12 pct. af indbetalingerne, hvorefter det udgør 32 pct. Dette afspejler en målretning mod den del af arbejdslivet, hvor samspilsproblemet er størst.

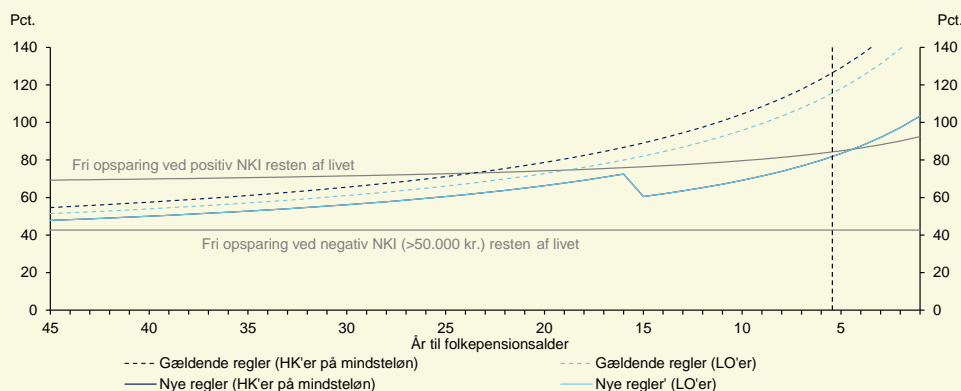
For det andet udvides grundlaget for beskæftigelsesfradraget til at omfatte hele arbejdsindkomsten, herunder også pensionsindbetalinger med fradrags- eller bortseelsesret (inkl. ATP-bidrag for beskæftigede). Personer med arbejdsindkomster under 351.200 kr. ekskl. pension (2025-regler i 2018-niveau)¹ vil dermed ikke længere opleve, at beskæftigelsesfradraget reduceres, hvis en del af den samlede løn indbetales til en pensionsordning med fradrags- eller bortseelsesret (fx i kraft af en arbejdsmarkedspension). Tiltaget er målrettet en indkomstgruppe, for hvem samspilsproblemet under gældende regler alt andet lige er størst.

Figur 1 viser tiltagens virkning på den effektive afkastbeskatning af indbetaling til en livrentepension (fradrags- eller bortseelsesret) for to typeeksempler på fuldtidsbeskæftigede, som forudsættes at opleve aftrapning af folkepensionens pensionstillæg på udbetalingstidspunktet. Frem til fem år før folkepensionsalderen nedbringes den effektive afkastbeskatning, så denne i højere grad er på niveau med afkastbeskatningen af opsparing uden for pensionssystemet (fri opsparing). Det bemærkes, at udvidelsen af grundlaget for beskæftigelsesfradraget betyder, at typen med en arbejdsindkomst under 351.200 kr. (HK'eren på mindsteløn) ikke længere vil opleve højere effektiv beskatning af fradragsberettigede pensionsindbetalinger end typen med en arbejdsindkomst over 351.200 kr. (LO'eren), hvorfor de to kurver i figuren bliver sammenfaldende med de nye regler, *jf. også figur 1*.

¹ Det er ved dette indkomstniveau, at det maksimale beskæftigelsesfradrag opnås under gældende regler.

Figur 1

Effektiv real afkastbeskatning af pensionsindbetaling til livrente (med fradrags- eller bortseelsesret):
Eksempler på fuldtidsbeskæftigede ikke-topskattedere, som forudsættes at opleve aftrapning af
folkepensionens pensionstillæg på udbetalingstidspunktet

Anm.: De betragtede personer forudsættes at være enlige samt ikke at opleve aftrapning af offentlige ydelser på indbetalingstidspunktet (hvilket isoleret set ville reducere samspilsproblemet i forbindelse med indbetalinger til pensionsordninger med fradrags- eller bortseelsesret). Den forventede opsparingsperiode på livrenten afspejler den forventede pensionsperiode for en årgang, som går på pension, efter levetidsindekseringen har indhentet sigtepunktet. Tilsvarende opsparingsperiode er beregningsteknisk forudsat for den fri opsparing. At den effektive marginale reale afkastbeskatning af fri opsparing er stigende over livet, når nettokapitalindkomsten (NKI) er positiv, skyldes, at denne er en sammenvejning af afkastbeskatningen i løbet af arbejdslivet (knap 38 pct.) og som pensionist (godt 57 pct., da positiv NKI indgår i grundlaget for aftrapning af folkepensionens pensionstillæg), samt at vægten på afkastbeskatningen som pensionist er højere jo større andel af den samlede opsparingsperiode, der ligger efter folkepensionsalderen. Reduktionen af den effektive afkastbeskatning gælder på marginalen for indbetalinger med fradrags- eller bortseelsesret på op til 70.000 kr. efter AM (inkl. ATP-bidrag). De præcise niveauer for den effektive afkastbeskatning afhænger af en række beregningstekniske forudsætninger.

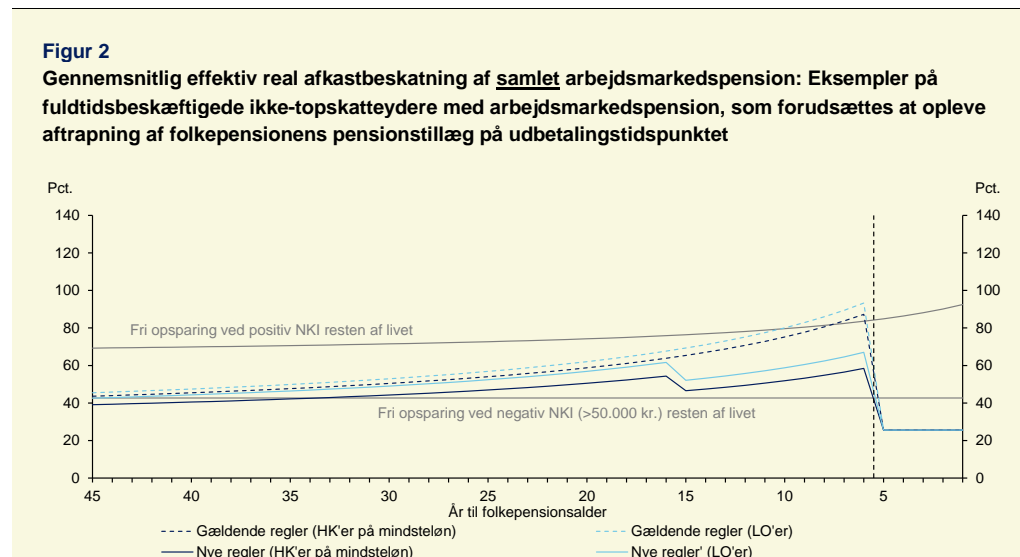
Kilde: Egne beregninger.

Fra fem år før folkepensionsalderen vil den effektive afkastbeskatning af indbetalinger til fradragsberettigede pensionsindbetalinger fortsat kunne være høj. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at det i denne del af livet er muligt at omlægge op til 51.100 kr. efter skat (2018-niveau, fuldt indfaset i 2023) til aldersopsparing i kraft af *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* fra juni 2017. For ikke-topskattedere er det tilstrækkeligt til at rumme de samlede indbetalinger til almindelige arbejdsmarkedspensioner.

Da udbetalinger fra aldersopsparing ikke giver anledning til aftrapning af offentlige pensionsydelser, kan samspilsproblemet dermed undgås fra fem år før folkepensionsalderen. Således er den effektive afkastbeskatning af den samlede pensionsindbetaling lav i denne periode, givet at muligheden for indbetaling til aldersopsparing udnyttes, *jf. figur 2*.

Også tidligere i livet kan udnyttelse af muligheden for indbetaling til aldersopsparing bidrage til at nedbringe den effektive afkastbeskatning af de samlede indbetalinger, *jf. figur 2*. Loftet for indbetalinger er i denne periode 5.100 kr. (2018-niveau) efter skat, hvilket udgør en større andel af de samlede pensionsindbetalinger for personer med lave arbejdsindkomster (givet bidragssatsen) eller med lave bidragssatser (givet arbejdsindkomsten). Denne forskel er årsagen til, at den gennemsnit-

lige afkastbeskatning af den samlede pensionsindbetaling bliver lavere for HK'eren på mindsteløn end for LO'eren, *jf. figur 2*.

Anm.: Se anmærkning til figur 1. Niveaueet for den effektive afkastbeskatning af den samlede pensionsopsparing op til de sidste 5 år for folkepensionsalderen vil afhænge af, hvor stor en andel af de samlede pensionsindbetalinger, som kan omlægges til aldersopsparing under loftet på 5.100 kr. efter skat i denne periode (og dermed implicit af lønindkomsten og bidragsprocenten). Det er forudsat, at LO'eren har en lønindkomst på ca. 360.000 kr. ekskl. pension samt en bidragsats på 12 pct., og at HK'eren på mindsteløn har en lønindkomst på ca. 214.000 kr. ekskl. pension samt en bidragsats på 11,5 pct.

Kilde: Egne beregninger.

Samlet set håndteres samspilsproblemet som udgangspunkt for personer med indbetalinger svarende til en almindelig arbejdsmarkedspension, som kan forvente aftrapning af folkepensionens pensionstillæg, idet tilskyndelsen til pensionsopsparing fortsat afhænger af en række individuelle forhold såsom omfanget af gæld igennem (rest)livet og aftrapning af offentlige ydelser ud over folkepensionen.